ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިންމިގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/257
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޢަބްދުﷲ ނާޒިމް / މ. ވާކަރީ، މާލެ
- އިސްތިއުނާފު ޢަރުޟުވި ފަރާތް: މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް
- ތަދައްޚުލުވި ފަރާތް: އަޙްމަދު ސިރާޖު/ދަފްތަރު ނަންބަރު 2561، މާލެ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކޯޓް އަމުރު

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރައޫފް އިބްރާހީމް
ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ހަމީދު
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް

ނިންމި ތާރީޚު: 27 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1443 / 02 ޑިސެމްބަރު 2021

ހައިކޯޓަށް އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ތާރީޚު: 18 ރަމަޟާން 1440 / 23 މެއި 2019

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޙުކުމުގެ މަޢުލޫމާތު:

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: B5-CR-3/CA/2019/306
- ނިޔާކުރި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- [illegible] އަޙްމަދު
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:
- ނިޔާވި ތާރީޚު: 25 މާރިޗު 2019

[illegible] - [illegible]

- **ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީމްގެ ރައުޔު:** މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ހަމީދާއި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް ތާއީދުކުރެއެވެ.

ތަޢާރަފު

1. މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B5-CR-3/CA/2019/306 އަމުރު ނެރެފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފުކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް، މ.ވާކަރީ ޢަބްދުﷲ ނާޒިމް **(ޢަބްދުﷲ / އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް)**ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް **(ވުޒާރާ / އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތް)** އެވެ.

މައްސަލައިގެ ކަން ހިނގައިދިޔަ ގޮތް

2. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 977/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި ސާބިތު ޙުކުމްތަކުގެ ތެރޭގެ(C-549/2009) އިން އަދާކުރަން ބާކީ ޙުކުމްތަކުގެ ތެރޭގެ (C-678/2006) އިން USD 67,934.00 (ފަސްދޮޅަސް ހަތްހާސް ނުވަސަތޭކަ ތިރީސް ހަތަރު ޑޮލަރު) ދެއްކުމަށް 15 ޑިސެންބަރު 2016 ގައި ޙުކުމްކޮށްފައި ވެއެވެ.

3. ސާބިތު ޙުކުމްތަކުގެ ތެރޭގައި 28 ޖޫން 2006 ގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓްގައި ރަޖިސްޓްރީ ކުންފުންޏެއް ކަމުގައި އެކުންފުނި ރަޖިސްޓްރީ ކުރިއިރު، އެކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުންގެ ޢަދަދަކީ 4 (ހަތަރެއް) މީހުން ކަމުގައެވެ. އެއީ،

3.1 އަޙްމަދު ސިރާޖު/ދަފްތަރު ނަންބަރު އާރުއެސް 2561/މާލެ، (2500 ރުފިޔާ) އާއި،

3.2 މުޙައްމަދު ޝަކީރު/ގ.ސިޔާނުދަރު ހިނާ/މާލެ، (2500 ރުފިޔާ) އާއި،

3.3 ޢަބްދުﷲ ނަޝީދު/ހ.މާކަރީ/މާލެ، (2500 ރުފިޔާ) އާއި،

3.4 މުޙައްމަދު ސަމީރު/ހ.ނޫގުލްޝަން/މާލެ، (2500 ރުފިޔާ) އެވެ.

ސާބިތުކުރެވިފައި މިޖިލީގައި އެއިން ކޮންމެ މީހަކު 2500 ރުފިޔާއެވެ. އެހެންކަމުން މައްސަލައިގައި (977/Cv-C/2016) ދަޢުވާ ލިބިފައި ވާނީ ބޭރުގެ ރުފިޔާދޫކުރުމުގެ އުސޫލުން ނިސްބަތްވާ ރުފިޔާގެ އަދަދެއް ބަދަލުގައި ޢަދުލުވެރިކަމާ ނުފެތޭ. ނަމަވެސް، އެގޮތުން ރުފިޔާދޫކުރުމުގެ އުސޫލުން ނިސްބަތްވާ ރުފިޔާގެ އަދަދުތަކަށް ބަދަލު ޢަދުލުވެރިކަމާ ކަމާއި، އެގޮތުން ރުފިޔާދޫކުރުމުގައި ރުފިޔާ ބަދަލުކުރުމުގެ ގޮތް ތިރީގައިވާ ތާވަލުގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

ތާރީޚު	ރުފިޔާދޫކުރި	ރުފިޔާ ބަދަލުކުރެވުނު ފަރާތް	ބަދަލުކުރި ރުފިޔާ	ޖުމްލަ ރުފިޔާ
27/03/2017	އަޙްމަދު ސިރާޖު	ޢަބްދުﷲ ނަޝީދު	2500	5000
03/09/2017	ޢަބްދުﷲ ނަޝީދު	މުޙައްމަދު މަޖުދޫން، ގ.ގުލްޝަން/މާލެ	2500	2500
16/10/2017	ޢަބްދުﷲ ނަޝީދު	މުޙައްމަދު މަޖުދޫން، ގ.ގުލްޝަން/މާލެ	2500	5000
16/10/2017	މުޙައްމަދު ޝަކީރު	މުޙައްމަދު މަޖުދޫން، ގ.ގުލްޝަން/މާލެ	2500	7500
26/12/2017	މުޙައްމަދު ސަމީރު	އިބްރާހީމް ރިޟާ/ހ.ނޫގުލްޝަން/މާލެ	2500	2500

މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުވީ، ޢަބްދުﷲ ނަޝީދަކީ 28 ޖޫން 2006 ވަނަ ދުވަހުން 05 އޮކްޓޫބަރު 2017 އާއި ސާބިތު ކުރެވިފައި މިޖިލީގެ ރުފިޔާދޫކުރުމެވެ. އޭނާގެ ރުފިޔާ 05 އޮކްޓޫބަރު 2017 ގައި ގ.ގުލްޝަން/މުޙައްމަދު މަޖުދޫނަށް ދިނުމަށްފަހު ކަމަށް ޢަބްދުﷲ ގެ ވަކީލުން ބުނެފައިވާ ކަމާއި އަދި އެގޮތުން އޭނާގެ ރުފިޔާ މުޙައްމަދު މަޖުދޫނަށް 16 އޮކްޓޫބަރު 2017 ގައި ބަދަލުކޮށްފައިވާކަން އެނގެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ މިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ އަމުރު ނުކުތުނީ، ޢަބްދުﷲ ނާޒިމްގެ ސްޓާރ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ހިއްސާދާރެއް ނޫނެވެ.[1] އެ ކޯޓު އަމުރުން ސްޓާރ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ހިއްސާދާރުންނަށް ހިއްސާ، 11 ނޮވެންބަރު 2015 ގައި އެލޮޓްކޮށް ރުޖޫޢު ކުރުމަށް 25 މާރިޗު 2019 ގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓަށް އެނގިއިރު، އެކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުންގެ ގޮތުގައި ތިބީ މުޙައްމަދު ރަޔާން އާއި އިބްރާހީމް ނިޒާރެވެ. އެ އަމުރަށް ބަލާލުމުގެ ގޮތުން ސްޓާރ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ހިއްސާދާރުންނާއި ހިއްސާ ކުރިންއޮތް ގޮތަށް 11 އޮގަސްޓް 2019 ގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. އެގޮތަށް ރުޖޫޢު ކުރުމުން އެކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުންނާއި ހިއްސާ ޢަދާއި، އެކުންފުނި ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވަނީ، ހިއްސާދާރުންނާއި ހިއްސާ އޮތް ގޮތަށެވެ.

4. އިސްތިއުނާފުކުރެއްވި މިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ކޯޓު އަމުރަކީ ބިނާވެފައިވަނީ ދަޢުވާއެއްގެ (ދެވަނަ ނަންބަރުގައި) ހުކުމް ތަންފީޛުކުރުމުގެ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/03/SC ސާބިތުކަމަށްވާ ގޮތުގެ މަތިން ސިވިލް ކޯޓުގެ އަމުރަށް އިސްނަދުކުރުމުގެ މަތީން ބަޔާންކުރާ އޭގެ ނަންބަރު 2254/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަމާއި އެއީ އެޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމް ތަންފީޛުކުރުމަށް ހަރަކާތްތެރިވުން ދެފަރާތް ފަރާތު ކަމާއި އެންމެ ފަހަރަކު ހުކުމް ތަންފީޛުކުރުމަށް ހަރަކާތްތެރިވުން މައްސަލަ ބަލާފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 361/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި ކަމާއި، އެޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވަނީ،

> "ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 977/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމް ތަންފީޛު ކުރުމާ ކޯޓުގެއިން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (C-678/2006) އަށް ސްޓާރ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (C-549/2009) އިން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ހުކުމް އެއްގޮތަށް ދައްކަވައިދިނުމަށް ސަރުކާރަށް އެދިގެން އޮތޯރިޓީ، ސަރުކާރުގެ ވަކީލު ފަރާތުގެ ކުރެވޭ ގޮތުގައި މިއަދުން ފެށިގެން 01 (އެކެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިފައިސާ ދައްކަންޖެހޭނެކަމަށް

---

[1] ސްޓާރ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ހިއްސާދާރުން ހިއްސާ ތަފްސީލުކޮށްފައިވާ ލިސްޓް މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓުގެ ލިޔުން.

ފުރުސަތުދީ، މިދުށްތަރުތީބުގައި މިފައިސާ ނުދައްކައިދިނުމަކީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 977/Cv-C/2016
ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ކޯޓުން އިސާފް ތަންފީޛުކުރުމުން ފަރާތްތަކުން ދައްކަވާނީ ސާރކް ޕްރޮޕަޓީޒް ލިމިޓެޑުން އަދާގެ
ޙުކުމްކޮށްދިނުމެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

5. އިސްތިއުނާފުކުރައްވާފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ އަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ،

"ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 977/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން ސާބިތުވެގެން އަދާކުރަން ޖުމުލަ ކުލިހިނގާފައިވާ ޕްރޮޕަޓީޒް ލިމިޓެޑް (C-678/2006) އަދި ސާރކް ޕްރޮޕަޓީޒް ލިމިޓެޑް (C-549/2009) އިން ދައްކަންޖެހޭ USD 67,934.00 (ފަސްދޮޅަސް ހަތްހާސް ނުވަސަތޭކަ ތިރީސް ހަތަރު ޑޮލަރު) ޙުކުމުގައި އެއްގޮތަށް ދައްކަވައި ނިމުމަށް ސަރުކާރަށް އަންގަން ޢަރުޟުކުރެއްވި، މިދަރަނި ސާބިތުވި ފަހުން ސާރކް ޕްރޮޕަޓީޒް ލިމިޓެޑްގެ [illegible]، [illegible]، [illegible] ޑިރެކްޓަރު، ޕްރޮޕަޓީޒްގެ ބޭނުމާ ބަލާ ކޮމްޕެނީތަކުން އެދިގެން [illegible]، ބެލެހެއްޓުމުގައި ގެއްލުން މިދަރަނި ދަޢުވާކޮށްފައިވާ ފުރުސަތު ދެއްވައި ކުރައްވާފައި ވާތީ ހަމައެއް ނެތް ދަރަނި ދަޢުވާކޮށްފައިވާކަމާ، "ބަހުރައް ނިޔަތުން ސާބިތު ދަރަނީގެ މުއްދަތުގެ އަމުރު ކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނުގެ ގަވާއިދު" ގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އިން ކޯޓަށް ލިބިދޭފައިވާ އިޚްތިޔާރުގެ ދަށުން "ސާރކް ޕްރޮޕަޓީޒް ލިމިޓެޑް" (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު C-549/2006) ގެ [illegible]، [illegible]، [illegible] ޑިރެކްޓަރު، ކުންފުނީގެ އެންމެހާ މުދަލާއި ބައްލަވައި ޕްރޮޕަޓީޒްގެ ތާރީޚު، 11 ނޮވެމްބަރު 2015 ގެ އަމުރާއެކު ދޫކޮށްލެވިފައިވާ، މިއަދު (25 މާރިޗު 2019) އިން ފެށިގެން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިކޯޓަށް އެންގުމުން މިރިސީޓު އާއި އިޖުރާއާތުގެ މަސައްކަތް އަމުރު ކުރުމުން، ކުންފުނީގެ ދަރަނި ދަޢުވާކުރާ ހަމައަށް ކުންފުނީގެ އެއްވެސް ބައިވެރިއަކު ނެތަތީ މުދަލުކުރަން ބަދަލު ނުވާނަމަ މިރިސީޓު އާއި އިޖުރާއާތުގެ މަސައްކަތް ދައްކަވާފަ ސާރކް ޕްރޮޕަޓީޒް ލިމިޓެޑްގެ މަސައްކަތް އަންގައި އަމުރުކުރުމެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

6. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B5-CR-3/CA/2019/306 އަމުރު ނެރެފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ އެއަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރައްވަން ޢަބްދުﷲ ނިޒާމުގެ ފަރާތުން (2) ދޭއް ނުކުތާ ހުށަހަޅައި އެ ނުކުތާތަކާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ.

އެއަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައި ހުށަހެޅި ނުކުތާތައް

6.1 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B5-CR-3/CA/2019/306 އަމުރު ނެރުއްވުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/96 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުއްޖުންނާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި 18 ވަނަ މާއްދާގެ އާއި 36 ވަނަ މާއްދާ އަދި 37 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ކަމަށްވުން؛

6.2 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B5-CR-3/CA/2019/306 އަމުރުގައި "ތަރިކައިން ނިރުވަން ސާބިތު ދަރަނީގެ މުއާމަލާތްތަކުގައި އަމަލުކުރަންވީ ގޮތުގެ ގަވާއިދު"ގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ތަތްބީގު ކޮށްފައިވަނީ ތަހުގީގަން ނުބަލާކަން، މި ދެނުކުތާއެވެ.

ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދެފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަ

7. މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރި ޢަބްދުﷲ ނިޒާމްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުން [illegible] ޕްރޮޕަޓީ [illegible] އޮތް އޭނާގެ ހިއްސާ 05 އޮކްޓޫބަރު 2017 ގައި، ވ.[illegible] މުހައްމަދު މަޖީދަށް ވިއްކާލާފައިވާ ކަމަށާއި، އަދި ގަވާއިދުން ހިއްސާ މުހައްމަދު މަޖީދުގެ ނަމަށް ބަދަލުކުރެވިފައިވާ ކަމަށާއި، ކުންފުނި ހިއްސާދާރުން އެކުންފުނީގެ ދަރަނިޖެހުން ފަރުދީ ހައިސިއްޔަތުން ޒިންމާވާންނުޖެހޭކަމަށާއި، ހިއްސާދާރުން [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ކަމަށާއި، ޖިނާގެ ނަމުގައި އޮތް ހިއްސާ މުޙައްމަދު [illegible] ނަމަށް ބަދަލު ކުރުމުގައި [illegible] ނުވަތަ ގަވާއިދާ ޚިލާފުކޮށް [illegible] ކަމާއި [illegible]، ވިއްކާފައިވާ ހިއްސާއެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 13 [illegible] [illegible] (ހ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

8. މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] (ދައުލަތް) ގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހިއްސާދާރުންނާއި 15 ނޮވެމްބަރު 2015 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

9. މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހިއްސާދާރުންނާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށާއި އަދި [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށާއި [illegible] [illegible] ސަބަބުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށާއި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ޤާނޫނު އަދި ގަވާއިދު:

10.ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/96 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުންފުނިތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ

15- (ހ) މިޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ކޮންމެ ކުންފުންޏެއް ރަޖިސްޓްރީ ވުމުން އެ ކުންފުންޏަކީ، ކުންފުނީގެ އަމިއްލަ ނަމުގައި އެ ކުންފުނީގެ އަސާސީ ގަވާއިދާއި ހިންގާ ގަވާއިދުގައި ބުނެފައިވާ ނަމުގައި މިޤާނޫނުން [illegible] ކުރުމާއި ދަޢުވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ށ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

18- (ހ) [illegible]

ބޭނުން، އެ މުންސަރިފު ގަނެފައިވާ ނުވަތަ ގަތުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ ހިއްސާގެ އަގުގެ ތެރެއިން އެއްވެސް މިންވަރެއް ކުންފުންޏަށް ނުދީ އޮތްކަމުގައިވާނަމަ، އެ މިންވަރަކަށެވެ.

(ހ) ކުންފުންޏެއް އުވާލާނަމަ އެކުންފުންޏެއްގެ ކޮންމެ މުންސަރިފަކުވެސް އެކުންފުންޏަކަށް ދޫކުރަންޖެހޭނީ، އެ މުންސަރިފު ގަނެފައިވާ ނުވަތަ ގަތުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ ހިއްސާގެ ޖުމުލަ އަގުގެ ތެރެއިން އެއްވެސް މިންވަރެއް ކުންފުންޏަށް ނުދީ އޮތް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މިންވަރެއް އަދާކުރުމެވެ.

36. ކުންފުނީގެ ކޮންމެ މުންސަރިފެއްގެ ޒިންމާއަކީ އުފުލާ މުދަލުކަށެވެ. ފަހަރެއްގައި ކުންފުނީގެއަށް، ހިނގާ ގޮތުގައި ބޭނުން ގޮތުގެމީން އެ ކުންފުނީގެއްގެ ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ޚާއްޞަ ހެއްދިއްގެ އެކުންފުނީގެއްގެ ހިއްސާ އެއްގެ ކިބައިން އަނެކަކަށް ބަދަލު ކުރެވިދާނެ އެވެ. ފަހަރެއްގެ ކުންފުނީގެއަށް، ހިއްސާ ބަދަލު ކުރެވޭ މިގޮތުގައި މިގޮތުގެ ދަށުން ހަމަ ގޮތުގައިވާ ގޮތުގެމީނެވެ.

37. ކުންފުންޏެއްގެ ހިއްސާއެއް އެކަކުގެ ކިބައިން އަނެކަކަށް ބަދަލުކުރެވިދާނެއެވެ، ހިއްސާ ބަދަލުކުރެވިދާނެ ކުންފުނީގައި ރަޖިސްޓަރީ ކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ހިއްސާ ބަދަލުކުރެވުނު ކަމުގައި ބުނެވޭ، ހިއްސާ ބަދަލުކުރިކަން އަންގައިދޭ އެކަށޭނަ ލިޔުމެއް ކުންފުންޏަށް ލިބެންވާނެއެވެ.

11. ދަރަނިވެރިން ކްލެއިމް ދަޢުވާގެ ޒިންމާދާރުވުމާގެ އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތް ގާއިދާ

10. މިގަވާއިދުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް އަމަލުކުރުމުގެ ދިވެހިން ކްލެއިމް ދަރަނިވެރި ފައިސާ ނުދައްކައިގެން ފުރަތަމަ ފަހަރު ހުށަހެޅުމާއެކު ވިލަރެސް ބަޔާންކުރާ ޝަރުތުތަށް ނުވަތަ އެކުލަވާލާފައިވާ އުސޫލަކަށް ކޯޓަށް ފޮނުވަ ޝަރުޢީ ދިފާޢުގެ ދަތުރު ލިބިގެންވެއެވެ.

(ހ) ކޯޓުގެ ހުކުމަކީ ނުވަތަ ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތް ބަޔާންކުރުމުން ގޮތަށް ނުދެވޭ ގޮތަށް ފައިސާ ހިފެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރުން.

(ހ) ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތުގެ ބޭންކު އެކައުންޓުން [illegible] [illegible] އެކައުންޓަށް [illegible] [illegible] އަމުރު ކުރުން.

(ށ) ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތުގެ އެއްވެސް މުދަލެއް ކުއްޔަށްދޫކޮށްފައިވާ ނަމަ، އެ މުދަލެއް ނުވަތަ އެ މުދަލެއް ކުއްޔަށްހިފައިގެން ހުރި ކުލި ކޯޓަށް ދެއްކުމަށް އަމުރު ކުރުން.

(ނ) ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތުގެ އެއްވެސް މުދަލެއް ކުއްޔަށްހިފައިގެން ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ ރަހުނުކޮށްފައިވާ ދަރަނި [illegible] [illegible] ނަމަ ނުވަތަ ދަރަނިގެ މައްސަލަ ކޯޓުގައި ހިނގަމުން [illegible] ކަމަށްވާ ނަމަ ނުވަތަ ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ 6 (ހަޔެއް) މަސް ދުވަސް ކުރިން ކަމުގައިވާ ނަމަ، އެމުޢާމަލާތެއް ބާޠިލު ކުރުން.

(ރ) ސާބިތު ދަރަންޏަށް ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތުގެ ނަމުގައި [illegible] [illegible] ނަމުގައި [illegible] ނަމުގައި ވިޔަފާރީގެ މިލްކިއްޔާތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނަމަ، [illegible] ނުވަތަ [illegible] ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible].

(ބ) ސާބިތު ދަރަންޏަށް ފައިސާ ނުދެއްކި ފަރާތްތަކުގެ [illegible] [illegible] ކުރުން.

(ޅ) ސާބިތު ދަރަންޏަށް ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތަކީ ވަޒީފާއެއް އަދާކުރާ ފަރާތެއްކަމުގައިވާނަމަ [illegible] އެމީހަކު މުސާރައިން ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ މިންވަރަކަށް [illegible] ކޯޓަށް [illegible] އަދާކުރާ [illegible] އަންގާ [illegible] [illegible].

13. ސާބިތު ދަރަންޏަށް ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތަކީ ކުންފުންޏެއް ނަމަ، ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އެކުންފުންޏާމެދު އަމަލުކުރުމުގެ އިޖްރާއަތު ކޯޓުން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

(ހ) ސާބިތު ދަރަންޏަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ނުދައްކައިގެން [illegible] [illegible] ސާބިތު ދަރަންޏަށް ފައިސާ ނުދައްކައި ކުންފުނި ޤާނޫނުގެ SS ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޑިރެކްޓަރުން އެކުލަވާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރަން އެންގުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ [illegible] އެކުންފުންޏާ މެދު [illegible].

މައްސަލައަށް ފާޑުން ބަލައިލި ގޮތުން:

12. ކުންފުންޏެއް ރަޖިސްޓްރީވުމުން އެކުންފުންޏަކީ ހިއްސާދާރުންނާ ވަކިން އުފެދިފައިވާ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞުން ވަކި ޝަޚްޞެކެވެ. ޤާނޫނީ ވަކިޝަޚްޞެއްކަމުގައި ކުންފުނިވުމުގެ ނަތީޖާއަކީ އެކުންފުންޏަށް އަންނަ ޒިންމާތަކާ އެއްފަދައިން އެކިއެކި މުޢާމަލާތު ކުރުމުގެ ޙައިސިއްޔަތު ޤާނޫނީ ގޮތުން ލިބިގެން ދިއުމެވެ. އެގޮތުން، އެކި ފަރާތްތަކާއެކު މަދަނީ މުޢާމަލާތު ކުރުމާއި ކުންފުނީގެ ނަމުގައި ދަޢުވާކުރުމާއި ދަޢުވާ ލިބިގަތުމާއި، މުދާ ހޯދުމާއި ލިބިގަތުމާއި، ގަތުމާއި ވިއްކުމާއި، މުދާ މިލްކުކުރުމާއި، ފައިސާ ހޯދުމާއި ލޯން ނެގުމާއި ލޯން ދިނުމުގެ މުޢާމަލާތްތައް ކުރުމުގެ ޤާނޫނީ ބާރު ލިބިގެންދެއެވެ. ކުންފުނީގެ މުދަލަކީ އެކުންފުނީގައި ބަހައިލެވޭ ކުރަނީ އެމުދަލަށްވުރެ ހިއްސާތަކު، ހިއްސާގެ (share) ނިސްބަތުންނެވެ. ކުންފުނީގެ ހިއްސާއަކީ އެކަކު އަނެކަކަށް ބަދަލު ކުރެވޭ އަދި ހިފެހެއްޓޭ ހިމެނޭ ފަރާތްތަކުގެ ހިއްސާދާރުންގެ އަދިއެކު މުދަލުގެ ކަމާއި ކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުން އެކުންފުންޏެއްގެ ހިއްސާ އަނެއްބައި ފަރާތްތަކަށް ވިއްކުމާއި، ދިނުމާއި، ގަތުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކުންފުނީގެ ހިއްސާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އެހިއްސާދާރުން ލިބިގެންވެއެވެ. ކުންފުނީގެ މުދަލަކީ އެކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުންގެ މުދަލެއް ނޫންކަމާއި ކުންފުނީގެ ދަރަނިތަކަށް އިސްތިސްނާ ޙާލަތްތަކުގައި ނޫނީ ކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުން ޒިންމާ ވާކަށް ނުޖެހެއެވެ. ކުންފުނީގެ ދަރަނިތައް ހިއްސާދާރުން ޒިންމާވާނީ ކުންފުނީގެ ހިއްސާގެ ފުރިހަމަ ގަވާއިދާ ނުވަތަ ގަބޫލުކުރި އެއްބަސްވުމާ ހިއްސާއަކަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ ނުވަތަ އެފަރާތަށް ފައިސާ ނުދައްކާ ބާކީ އޮތް ފައިސާގެ މިންވަރަކަށެވެ.

13.ދ މައްސަލައިގައި ބަންޑުކުރުވާ ޑޮކިއުމަންޓުގައި ކޮންޓްރެކްޓު ދުކުރަކި ރަންގަބީ ދޮގު ރިޕޯޓްކުރަނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން USD 67,934.00 (ފަސްދޮޅަސް ހަތްހާސް ނުވަސަތޭކަ ތިރީސް ހަތަރު ޑޮލަރު) ދައްކަވަން ސަރުކާރު ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅާ ބުނެފައި ކަމާއި އަދި އެއީ އެކުންފުނި

ހިއްސާދާރުން ނުވަތަ ޑިރެކްޓަރުންގެ މައްޗަށް ކޮށްފައިވާ ހުކުމެއް ނޫންކަން އެނގޭތީވެ.ކުންފުންޏަކީ އެކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުންނާ ވަކިން އުފެދިފައިވާ ވަކި ޝަޚްޞެއް ކަމުގައިވާތީ، އަދި އެކުންފުނީގެ ދަރަންޏަށް ޝަޚްޞީ ގޮތުން ހިއްސާދާރުން ޒިންމާ އުފުލަން ނުޖެހޭނޭ ސެނޫރާ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެފައިވާ ދަރަނި ދެއްކުމަށް (ޤާނޫނުގައި ހިއްސާދާރުންނާއި ޑިރެކްޓަރުން ޒިންމާއުފުލަންޖެހޭ ކަމުން ކަނޑައެޅިފައިވާ މިންވަރަކަށް ފިޔަވައި) އެކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުން ޒިންމާ އުފުލަން ނުޖެހޭނެއެވެ.މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 977/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމް ކުރިއިރު، އެކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުންގެ ގޮތުގައި ތިބީ އެކުންފުނި ރަޖިސްޓްރީ ކުރިއިރު ތިބި 04 (ހަތަރެއް) ހިއްސާދާރުންނެވެ. އެކަމަކު އޭގެ ފަހުން އެހިއްސާދާރުންގެ ހިއްސާ ބަދަލުކުރެވިފައިވާ ކަމާއި، އެގޮތުން ޢަބްދުﷲ ނާޒިމްގެ ނަމުގައި އޮތް ހިއްސާ [illegible] ވިއްކައި އޭނާގެ ނަމަށް އެހިއްސާ ބަދަލުކުރެވިފައިވާކަން އެނގެއެވެ.

14.ކުންފުންޏެއްގެ ހިއްސާދާރަކަށް ލިބިފައިވާ ހިއްސާ ވިއްކުމުން ނުވަތަ އެހެން މީހަކަށް ބަދަލު ކުރުމުގައި އެކުންފުނީގެ އަސާސީ ޤަވާޢިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެކުންފުނީގެ ޝެއާ ޓްރާންސްފަރކުރެވޭނެއެވެ. ކުންފުނީގެ ހިއްސާ ވިއްކުމަށް ހިއްސާދާރަކު ބޭނުންވާ ނަމަ، އެހިއްސާ ވިއްކުމުން އެންމެ ފުރަތަމަ ހުށަހަޅަންޖެހޭނީ އެކުންފުނީގައި ތިބި ހިއްސާދާރުންނަށެވެ. ހިއްސާދާރުންގެ ތެރެއިން އެހިއްސާ ގަތުމަށް [illegible] ފަރާތެއް ނެތްނަމަ، އެހެން މީހަކަށް (ކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރަކު ނޫން) އެ ހިއްސާ ވިއްކިދާނެއެވެ. ސެނޫރާ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ޢަބްދުﷲ ނާޒިމް ހިފާ ގޮތުން 04 (ހަތަރެއް) ހިއްސާދާރުންގެ މައްޗަށް ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވިފައިވާ ކުންފުންޏެކެވެ. މި މައްސަލައިގައި ކުންފުނީގެ ހިއްސާ ބަދަލު [illegible] (މިރިޕޯޓުގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ) ސާފުވާ އުފެދިފައިވާކަން އެނގޭކަން ނެތެވެ. އަދި އެކުންފުނީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އުސޫލަކަށް ނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މިމައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ ނާޡިމްގެ

ހިއްސާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

15. ކުންފުންޏެއްގެ [illegible] ސާބިތުވެފައިވާ ދަރަނީގެ ފައިސާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 10 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] 10 ވަނަ [illegible] (ށ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 10 ވަނަ [illegible]، 11 ނޮވެމްބަރު 2015 ގައި [illegible]

10 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް [illegible] ދާއިރާގެ ތެރެއިން ފެތޭ ގޮތަށް އަންގާފައިވާ އެންގުމެއް ކަމުގައިނުވާތީ، އެ އަމުރުގެ އެބައި ބާތިލު ކުރަންޖެހޭ ކަމަށް ފެނެއެވެ.

ޙުކުމް:

[illegible] އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަން އެފަދައިން ހުރުމުން، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ މާލޭ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B5-CR-3/CA/2019/306 އަމުރުގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހިއްސާދާރުންނާއި ހިއްސާގެ މިންވަރާއި، ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑު، 11 ނޮވެންބަރު 2015 ގައި [illegible] [illegible] ކުރުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަންގާފައިވާ ބައި ބާތިލުކޮށް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޙުކުމްކުރަމެވެ.

މި މައްސަލާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރަޢޫފް އިބްރާހީމް
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް